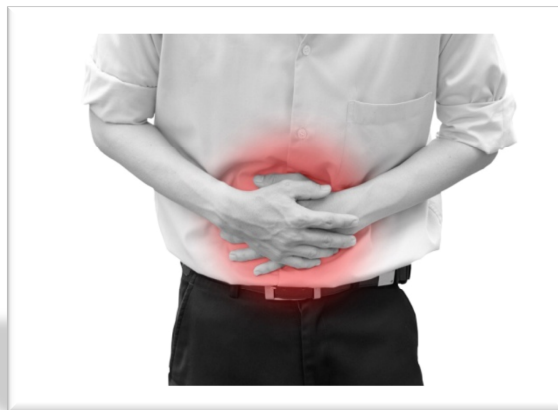


คู่มือ

โรคติดต่อฤดูร้อน



คำนำ

โรคติดต่อในฤดูร้อน มีความรุนแรงหรือแพร่กระจายได้รวดเร็ว รวมทั้งอาจมีผลกระทบต่อ สาธารณะ ในวงกว้าง ทั้งนี้เพื่อให้สามารถดำเนินมาตรการควบคุมโรคได้ทันที และป้องกันการแพร่กระจายของโรคไป ในวงกว้าง เพื่อให้เกิดความรู้การป้องกันและควบคุมโรคที่มีประสิทธิภาพ

คู่มือ “โรคติดต่อฤดูร้อน” นี้จึงจัดทำขึ้นเพื่อให้ประชาชน ทุกระดับ ทุกประเภท เข้าใจถึงสาเหตุ การ ติดต่อ อาการ การป้องกันและควบคุมการเกิดของโรคติดต่อได้ ซึ่งคณะผู้จัดทำขอภัยเป็นอย่างสูง และยินดี น้อมรับใบคำแนะนำต่าง ๆ เพื่อปรับปรุงให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นในโอกาสต่อ ๆ ไป

จัดทำโดย

กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลตำบลศรีพนา
จังหวัดบึงกาฬ

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
โรคฤดูร้อน	
- โรคอุจจาระร่วง	1
- โรคอาหารเป็นพิษ	2
- โรคบิด	3
- โรคไข้ไทฟอยด์ และพาราไทฟอยด์	4
- โรคอหิวาตกโรค	6

โรคติดต่อฤดูร้อน

1. โรคอุจจาระร่วง:หรือโรคท้องเดินท้องเสียคือภาวะที่ผู้ป่วยถ่ายอุจจาระเหลวมากกว่าวันละ 2 ครั้งหรือถ่ายอุจจาระเป็นน้ำหรือมูกหรือมูกปนเลือดเพียงครั้งเดียว

สาเหตุ :เกิดจากการติดเชื้อหลายประเภททั้งแบคทีเรีย ไวรัส และกลุ่มเชื้อโปรโตซัว ที่ปนเปื้อนอยู่ในอาหารที่มีโอกาสสูญเสียได้ง่ายในอากาศที่ร้อนจัด และเมื่อรวมกับสุขอนามัยที่ไม่สะอาดแล้ว สามารถเกิดการเจ็บป่วยของโรคอุจจาระร่วงในหน้าร้อนนี้ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในชุมชน เชื้อแบคทีเรียบางชนิดเป็นสาเหตุทำให้เกิดอาการท้องร่วงรุนแรง มีอาการชาตน้ำ สูญเสียเกลือแร่ หากอาการไม่รุนแรงก็สามารถให้การรักษารักษาเบื้องต้นได้เองด้วยผงเกลือแร่ผสมน้ำดื่ม แต่ไม่แนะนำให้ซื้อยาปฏิชีวนะมาทานเองควรปรึกษาแพทย์

การติดต่อ : สามารถติดต่อได้โดยการรับเชื้อที่ปะปนออกมาจากอุจจาระของผู้ป่วยแล้วกระจายอยู่ในแหล่งน้ำและพื้นดินติดต่อโดยการรับประทานอาหารและดื่มน้ำที่มีเชื้อโรคเช่นในกรณีผู้ป่วยหรือผู้เป็นพาหะถ่ายอุจจาระลงน้ำหรือไม่ขับถ่ายในส้วมที่ถูกสุขลักษณะเมื่อฝนตกเชื้อโรคที่ปะปนออกมาจากอุจจาระจะกระจายไปในสถานที่ต่างๆรวมทั้งในแม่น้ำลำคลองหากนำน้ำนั้นมาบริโภคเช่นดื่มหรือล้างทำความสะอาดภาชนะเชื้อโรคสามารถเข้าสู่ร่างกายได้หากมีแมลงวันที่ตอมอุจจาระของผู้ป่วยแล้วมาตอมอาหารก็สามารถเป็นพาหะแพร่เชื้อได้เช่นกันหรือในกรณีที่รับประทานอาหารผักดิบที่ปลูกโดยใช้อุจจาระเป็นปุ๋ยผู้บริโภคที่ล้างผักไม่สะอาดก็อาจได้รับเชื้อเข้าสู่ร่างกาย

ระยะฟักตัวของโรค:ขึ้นอยู่กับเชื้อแต่ละชนิดอาจเป็นได้ตั้งแต่ 6 ชั่วโมงถึง 3-4 วัน

อาการ : ถ่ายอุจจาระเหลวเป็นน้ำติดต่อกันหลายครั้งปวดท้องอ่อนเพลียงานบางคนอาจมีไข้และมีอาการคลื่นไส้อาเจียนอาจแบ่งอาการเป็น 2 ชนิดคือ

1.ชนิดเฉียบพลันผู้ป่วยมีอาการอย่างเฉียบพลันทันทีและเป็นอยู่วันสองวันหรืออย่างมากไม่เกิน 1 สัปดาห์มักเกิดจากการกินอาหารที่มีเชื้อโรคหรือสารพิษปนเปื้อนหรือจากการกินยาถ่ายยาระบายยาลดกรดยาปฏิชีวนะบางชนิดในเด็กทารกมักเกิดจากการเตรียมขวดนมไม่สะอาด

2.ชนิดเรื้อรังผู้ป่วยมักมีอาการอุจจาระร่วงแบบเป็นๆหายๆอาจนานนับเดือนนับปีส่วนใหญ่ไม่มีสาเหตุร้ายแรงอาจเกิดจากธาตุอ่อนซึ่งพบได้บ่อยหรืออาจเกิดจากติดเชื้อเช่นเป็นวัณโรคลำไส้เกิดจากเชื้อพยาธิหรือเกิดจากการเป็นโรคเรื้อรังอื่นๆเช่นเบาหวานคอฟอกเป็นพิษรวมทั้งอาจเกิดจากเป็นโรคมะเร็งลำไส้

โรคแทรกซ้อน : หากผู้ป่วยมีอาการไข้ตัวร้อนหลายวันอาจมีสาเหตุจากไข้ไทฟอยด์ไข้เลือดออกไข้มาลาเรียหรือโรคติดเชื้ออื่นๆควรปรึกษาแพทย์

การป้องกันและควบคุมโรค : นอกจากปฏิบัติตามคำแนะนำเพื่อหลีกเลี่ยงและป้องกันการรับเชื้อหรือภาวะที่ทำให้เกิดโรคดังกล่าวรายละเอียดไว้ในบทนำแล้วยังมีข้อควรทราบเพิ่มเติมเฉพาะโรคดังนี้

1. รับประทานอาหารที่สุกใหม่ๆไม่มีแมลงวันตอมดื่มน้ำต้มสุกหรือน้ำสะอาด
2. ในเด็กทารกที่ดื่มนมจากขวดควรต้มขวดนมทุกครั้งที่มีการเตรียมนมในเด็ก



3. ล้างมือก่อนรับประทานอาหารหรือประกอบอาหาร

2. โรคอาหารเป็นพิษ : เป็นโรคที่เกี่ยวกับระบบทางเดินอาหารซึ่งมีสาเหตุและเชื้อที่ทำให้เกิดโรคหลายชนิด

สาเหตุ : เกิดจากการรับประทานอาหารและน้ำที่มีพิษของเชื้อโรคเข้าสู่ร่างกายเช่นเชื้อแบคทีเรียชนิดต่างๆรวมทั้งพิษที่เกิดจากสารเคมีที่ปะปนเข้าไปหรือมีอยู่ตามธรรมชาติในอาหารชนิดต่างๆเช่นพวกเห็ดพิษและเนื้อสัตว์บางชนิดเป็นโรคที่พบได้ทั่วโลกโดยเฉพาะในท้องถิ่นที่มีการสุขอนามัยไม่ดี

การติดต่อ : โดยการสัมผัสตม้่น้ำกินอาหารที่มีเชื้อเข้าสู่ร่างกายการติดต่อทางอ้อมโดยการมีเชื้อปนเปื้อนในอาหารการแพร่เชื้อในผู้ป่วยแต่ละบุคคลแตกต่างกันไปบางรายอาจแพร่เชื้อได้ 2-3 วันแต่บางรายอาจนานหลายสัปดาห์ในระหว่างที่ผู้ป่วยมีอาการท้องร่วงควรงดการปรุงหรือจับต้องอาหาร

ระยะฟักตัวของโรค : โรคนี้มีระยะฟักตัวของเชื้อที่ทำให้เกิดโรคแตกต่างกันไปแล้วแต่ชนิด

อาการ : ส่วนใหญ่ของผู้ป่วยโรคอาหารเป็นพิษคือมีอาการของระบบทางเดินอาหารผิดปกติคลื่นไส้อาเจียนปวดท้องถ่ายอุจจาระปวดหัวคอแห้งกระหายน้ำมีไข้เป็นตะคริวลาผู้ป่วยจากเชื้อบางชนิดอาจมีอาการหายใจลำบากหนาวสั่นปวดตามกล้ามเนื้อและข้อซีฟจรลดตัวอย่างรวดเร็วอาจถึงตายได้บางครั้งผู้ป่วยเมื่อได้รับเชื้ออาจไม่แสดงอาการแต่เป็นพาหะของโรคได้บางคนแสดงอาการอย่างอ่อนและบางคนแสดงอาการอย่างรุนแรงโรคนี้หากเป็นในเด็กเล็กและผู้สูงอายุจะมีอาการรุนแรง

โรคแทรกซ้อน : -

การป้องกันและควบคุมโรค : นอกจากปฏิบัติตามคำแนะนำเพื่อหลีกเลี่ยงและป้องกันการเชื้อหรือภาวะที่ทำให้เกิดโรคดังกล่าวรายละเอียดไว้ในบทนำแล้วยังมีข้อควรทราบเพิ่มเติมเฉพาะโรคดังนี้

1. ควรเน้นเรื่องสุขศึกษาเรื่องการประกอบอาหารให้ถูกสุขอนามัย
2. ไม่ควรรับประทานอาหารที่ปรุงไม่สุกหรือสุกๆดิบๆอาหารที่มีแมลงวันตอม
3. รักษาสัตว์เลี้ยงไม่ให้เจ็บป่วยด้วยโรคต่างๆ
4. การจำหน่ายเนื้อสัตว์อาหารกระป๋องควรต้องมีการตรวจอย่างดีในการบรรจุการเก็บและการ

จำหน่าย (ดูวันหมดอายุ)

5. การเลี้ยงสัตว์ควรควบคุมอาหารให้สะอาดเพื่อไม่ให้สัตว์ได้รับเชื้อและเป็นพาหะนำโรคมานุษย์
6. ให้มีการทำบัญชีรายชื่อฟาร์มเพื่อการสำรวจหรือตรวจสอบ



3. โรคบิด : โรคที่ทำให้เกิดอาการในระบบทางเดินอาหารอันได้แก่ปวดท้องท้องเดินถ่ายอุจจาระบ่อยครั้ง อาจถ่ายครั้งละมากๆ หรือน้อยก็ได้ อุจจาระจะมีลักษณะพิเศษคือมีมูกปนเลือดหรือในบางครั้งจะมีมูกอย่างเดียวและมีอาการปวดถ่วงบริเวณทวารหนัก

สาเหตุ : เกิดจากการกินอาหารที่มีเชื้อบิดชิเกลลา (Shigella) ซึ่งเป็นแบคทีเรียแล้วเกิดอาการอักเสบของลำไส้ระยะฟักตัว 1-7 วัน (พบบ่อย 24-48 ชั่วโมง)



การติดต่อ : เชื้อโรคจะแพร่ออกมากับอุจจาระของผู้ป่วย เชื้อนี้จะลงไปปนเปื้อนอยู่กับน้ำและอาหาร ได้เชื้ออาจติดไปกับมือของผู้ป่วยโดยการปนเปื้อนโดยตรงหรือโดยแมลงวันเป็นพาหะนำไประหว่างที่ผู้ป่วยมีเชื้อออกมากับอุจจาระตลอดเวลาและเชื้อจะหมดไปภายในเวลา ๒-๓ สัปดาห์ ในบางรายอาจพบว่าเป็นพาหะอมโรคได้แต่น้อยกว่ากรณีของไข้ไทฟอยด์

ระยะฟักตัวของโรค : หลังจากรับเชื้อเข้าไปประมาณ ๑-๗ วันจะเริ่มมีอาการของโรคโดยเฉลี่ยแล้วระยะฟักตัวของโรคจะสั้นกว่า ๔ วัน

อาการ : ผู้ป่วยที่เป็นบิดลະชิเกลลานั้นจะเริ่มป่วยทันทีโดยมีอาการอุจจาระร่วงมีอาการปวดถ่วงทวารหนักอุจจาระเป็นน้ำมีมูกหรือเลือดปนและถ่ายบ่อยๆ นอกจากนี้ยังมีอาการไข้สูงอีกด้วย บางรายที่มีอาการอ่อนจะมีอาการต่างๆ ดังกล่าวเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

โรคแทรกซ้อน : -

การป้องกันและควบคุมโรค : โรคบิดสามารถควบคุมและป้องกันได้ดังนี้
(ประวัติดูแลสุขภาพ. 2521 : 191)

1. การป้องกันก่อนการเกิดโรคโดย
 - 1.1 จัดหาน้ำดื่ม น้ำใช้ที่สะอาดถูกหลักสุขาภิบาล ดื่มน้ำต้มสุก
 - 1.2 ไม่รับประทานอาหารที่มีแมลงวันตอม
 - 1.3 กำจัดอุจจาระโดยการสร้างส้วมให้ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล
 - 1.4 ล้างมือให้สะอาดทุกครั้งก่อนปรุงอาหาร ก่อนรับประทานอาหาร และภายหลังออกจากส้วม
 - 1.5 ให้สุศึกษาแก่ชุมชนเกี่ยวกับการสุขาภิบาลอาหาร สุขาภิบาลส่วนบุคคล
2. การควบคุมและป้องกันเมื่อมีโรคเกิดขึ้นแล้วโดย
 - 2.1 รายงานเจ้าหน้าที่สาธารณสุข เพื่อดำเนินการสอบสวนโรคต่อไป
 - 2.2 ระมัดระวังการสัมผัสกับอุจจาระของผู้ป่วย ต้องทำลายเชื้อด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อโรค
 - 2.3 ปรีกษาแพทย์เพื่อขอรับการรักษาด้วยยาฆ่าเชื้อบิด และรักษาอาการแทรกซ้อนต่างๆ เพื่อป้องกันมิให้เกิดโรคเรื้อรังและโรคแทรกซ้อนต่างๆ ได้
 - 2.4 รับประทานอาหารอ่อนที่มีประโยชน์และคุณค่าทางโภชนาการ

4. โรคไข้ไทฟอยด์ และพาราไทฟอยด์:บางที่เรียกกันว่าไข้รากสาดน้อยและไข้รากสาดเทียมไข้รากสาดน้อย และไข้รากสาดเทียมเป็นโรคที่มีลักษณะอาการคล้ายคลึงกันมีความแตกต่างกันตรงที่ไข้รากสาดน้อยจะมีการรุนแรงกว่า

สาเหตุ : เชื้อต้นเหตุเชื้อที่ก่อโรคเป็นเชื้อแบคทีเรียไข้ไทฟอยด์เกิดจากเชื้อที่มีชื่อว่าซัลโมเนลลาไทฟี (Salmonella typhi)

ไข้พาราไทฟอยด์เกิดจากเชื้อที่มีชื่อว่าซัลโมเนลลาพาราไทฟีเอหรือบีหรือซี (Salmonella paratyphi A, B, C)

การติดต่อ : ในขณะที่ผู้ป่วยเป็นโรคจะตรวจพบเชื้อโรคได้ในกระแสเลือดไขกระดูกปัสสาวะน้ำดี และอุจจาระซึ่งออกมาจากแผลที่มีอยู่ในลำไส้ในระยะที่เริ่มทุเลาและฟื้นไข้จะตรวจพบเชื้อได้มากในอุจจาระซึ่งจะเป็นแหล่งสำคัญในการแพร่โรคต่อไปเมื่อหายจากโรคเชื้อโรคจะค่อยๆหายไปจากอุจจาระส่วนมากภายใน ๒ สัปดาห์หลังจากที่หายจากโรคบางรายอาจจะมีเชื้อในอุจจาระต่อไปได้อีกจึงทำให้มีโอกาสแพร่โรคต่อไปโดยที่ผู้นั้นจะไม่แสดงอาการของโรคเลยรายเช่นนี้เรียกว่าพาหะอมโรคบางคนอาจจะแพร่เชื้อต่อไปได้เป็นเวลาหลายเดือนแล้วก็หายไปหรือเป็นพาหะอมโรคอยู่ได้ชั่วคราวมีบางรายเป็นพาหะอมโรคได้ตลอดชีวิตก็มี

โรคไข้รากสาดน้อยมักจะมีอาการรุนแรงกว่าไข้รากสาดเทียมทั้งสองโรคนี้ติดต่อโดยการรับเชื้อโรคเข้าไปทางปาก ซึ่งอาจเกิดโดยตรงจากการสัมผัสกับผู้ป่วยหรือพาหะอมโรคหรืออาจได้รับเชื้อที่ติดอยู่กับอาหารได้แก่น้ำนมผัก หอยกุ้ง ฯลฯ นอกจากนี้ยังพบว่าแมลงวันและแมลงสาบก็อาจเป็นสื่อนำเชื้อโรคมาสู่คนได้มูลจิ้งจกที่เปียกก็มีผู้พบว่ามีเชื้อไข้ไทฟอยด์อยู่ได้ดังนั้นถ้าหากได้รับเชื้อโดยการกินเข้าไปก็จะทำให้เป็นโรคได้

ระยะฟักตัว : ตั้งแต่ได้รับเชื้อเข้าไปประมาณโดยเฉลี่ย ๑-๒ สัปดาห์ก็จะเกิดอาการของโรคระยะฟักตัวนี้อาจเร็วได้ถึง ๓ วันและนานถึง ๓๘ วัน

อาการ : อาการที่ผู้รับเชื้อจะมีไข้ซึ่งมักจะค่อยๆเพิ่มสูงขึ้นวันละเล็กน้อยจนถึง ๔๐ องศาภายใน ๑ สัปดาห์ มีความรู้สึกคล้ายกับจะหนาวสั่น ไม่สบาย เมื่อยตามเนื้อตามตัว ปวดศีรษะ เบื่ออาหาร ลื่นเป็นฝ้าสกปรกท้องอืด อาจมีอาการท้องผูกหรือถ่ายอุจจาระเหลวจนถึงอุจจาระร่วงก็ได้ อาจมีอาการคลื่นไส้ อาเจียนอาการที่พบได้เสมอคือ อาการปวดหลัง ต่อมาไข้มักจะสูงลอย อาจมีอาการไอ และมีหลอดลมอักเสบร่วมด้วย ชีพจรเต้นช้า ในผู้ป่วยผิวขาวจะพบว่ามึนตึ๊งๆ เกิดขึ้นบริเวณอกและท้อง แต่ไม่ค่อยได้พบในคนไทย ผู้ป่วยมักมีอาการซึม แต่บางรายอาจมีอาการอะอะเพ้อคลั่งได้ บางรายอาจมีอาการหมดสติ ผม่วทั้งศีรษะ

ในรายที่ไม่ได้รับการรักษา ไข้จะสูงลอยต่อไปอีก ๑-๒ สัปดาห์ ถ้าหากไม่มีภาวะแทรกซ้อนไข้จะค่อยๆลดลงจนเป็นปกติในปลายสัปดาห์ที่ ๔ ของโรค

ถ้าหากมีภาวะแทรกซ้อน ผู้ป่วยอาจถึงแก่กรรมได้ โรคนี้จะก่อให้เกิดเป็นแผลในลำไส้ ภาวะแทรกซ้อนที่รุนแรง ได้แก่ ลำไส้ทะลุ เยื่อหุ้มสมองอักเสบและเป็นฝีในสมอง เป็นต้น

โรคแทรกซ้อน : เลือดออกทางเดินอาหารลำไส้ทะลุ ไตวายช่องท้องอักเสบ

การป้องกันและควบคุมโรค :

ก. การป้องกันล่วงหน้า

๑. จะต้องจัดเรื่องสุขาภิบาลเกี่ยวกับน้ำบริโภคและอาหารให้เก็บอาหารในที่มิดชิดอย่าให้แมลงวันแมลงสาบหรือจิ้งจกได้ตอมควรบริโภคอาหารที่สะอาดและต้มสุก

๒. ตรวจควบคุมร้านอาหารผู้ปรุงผู้จำหน่ายและผู้บริการหากพบว่าผู้ใดเป็นพาหะของโรคควรหาทางแก้ไข

๓. กำจัดแหล่งเพาะพันธุ์แมลงวันทำลายแมลงวันและแมลงสาบ

๔. ทำการฉีดยาหรือให้วัคซีนป้องกันไข้ไทฟอยด์แก่ประชาชนอย่างทั่วถึงวัคซีนที่ใช้ อาจจะเป็นชนิดฉีดหรือชนิดกิน

๕. การป้องกันเมื่อเกิดการระบาดหรือเมื่อมีผู้ป่วยอาจจะต้องแยกผู้ป่วยไว้ระยะหนึ่งจัดการทำลายเชื้อที่อยู่ในบริเวณรอบๆที่ผู้ป่วยอาศัยโดยเฉพาะเชื้อในอุจจาระและปัสสาวะและรักษาผู้ป่วยจนกระทั่งไม่สามารถแพร่เชื้อทางอุจจาระได้อีกต่อไป



5.โรคอหิวาตกโรค :เป็นโรคติดต่ออันตรายร้ายแรงและสามารถระบาดได้อย่างรวดเร็วแหล่งที่เกิดโรคมักเกิดในชุมชนที่อยู่กันอย่างหนาแน่นและในถิ่นที่ไม่มีน้ำสะอาดใช้อย่างพอเพียงไม่มีส่วนที่ถูกสุขลักษณะมีการสุขาภิบาลไม่ดีเช่นมีการทิ้งขยะเกลื่อนกลาดร้านอาหารไม่สะอาดถูกหลักสุขาภิบาล

สาเหตุ : เป็นโรคที่เกิดกับลำไส้เล็กโดยเชื้อแบคทีเรียพบได้กับคนทุกเพศทุกวัยแต่พบน้อยในเด็กอายุต่ำกว่า 1 ปีมักเกิดในช่วงฤดูร้อนโดยเฉพาะหลังความแห้งแล้งไม่มีฝนตกเป็นเวลานานและมักเกิดหลังจากงานเทศกาลงานฉลองซึ่งมีคนจากที่ต่างมารวมกันมาก

การติดต่อ : การติดต่อทางตรงเชื้ออหิวาต์เข้าสู่ร่างกายโดยทางปากเช่นการดื่มน้ำและกินอาหารที่ไม่สะอาดมีเชื้ออหิวาต์ปะปนการสัมผัสอุจจาระของผู้ป่วยการถูกผู้ป่วยอาเจียนใส่

การติดต่อทางอ้อมเช่นการใช้สิ่งของร่วมกับผู้ป่วยหรือได้รับเชื้อจากน้ำดื่มและอาหารที่ไม่สะอาดเช่นมีแมลงวันมาตอมโดยเชื้อโรคติดมากับแมลงวันในขณะที่บินไปตอมอุจจาระของผู้ป่วย

ระยะฟักตัวของโรค:กินเวลาตั้งแต่ 2-3 ชั่วโมงถึง 5 วันตามปกติจะอยู่ประมาณ 2- 3 วัน (โดยทั่วไปจากการชักประวัติมักพบประมาณ 12 ชั่วโมงหลังรับประทานอาหารที่สงสัยว่าจะมีเชื้อ)

อาการ :ผู้ป่วยเป็นอหิวาตกโรคอาจมีอาการเล็กน้อยจนถึงขั้นรุนแรงผู้ที่เป็นรุนแรงโรคจะเกิดขึ้นทันทีและหนักทำให้เกิดอาการขาดน้ำขาดแร่ธาตอย่างรวดเร็วจนหากไม่ได้รับการรักษาอย่างทันท่วงที่ผู้ป่วยอาจช็อคและถึงแก่กรรมได้ง่าย

โรคแทรกซ้อน : -

การป้องกันและควบคุมโรค : นอก จากปฏิบัติตามคำแนะนำ เพื่อหลีกเลี่ยงและ ป้องกันการรับเชื้อหรือภาวะที่ทำให้เกิดโรค ดัง ๆกล่าวรายละเอียดไว้ในบทนำแล้ว ยังมีข้อควร ทราบเพิ่มเติมเฉพาะโรค ดังนี้

1 .ควรดื่มน้ำและรับประทานอาหารที่ สะอาด ถูกหลักอนามัย ไม่รับประทานอาหาร ที่มีแมลงวันตอม อาหารที่ปรุงสุกแล้วควรมีฝาชีครอบ ล้างมือให้สะอาดก่อนรับประทานอาหาร ให้มีส้วมที่ถูกสุขลักษณะ กำจัดแมลงวัน ซึ่งเป็นพาหะของโรค

2.ฉีดวัคซีนป้องกันโรค เมื่อมีการระบาดของอหิวาตกโรค

